

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ

Σχετικά με την εγκύκλιο «Συμπληρωματικές ενέργειες στο πλαίσιο υλοποίησης των Πράξεων «Ανάπτυξη και Λειτουργία Δικτύου Πρόληψης και Αντιμετώπισης φαινόμενων της Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού (ΣΒΕ) στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2 και 3» του ΕΠ «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», που εστάλη στις σχολικές μονάδες στις 31-8-2015, έχουμε να επιστημόνουμε τα παρακάτω:

Σύμφωνα με την εγκύκλιο, καλούνται τα μέλη των ΟΔΠ (Ομάδες Δράσεων Πρόληψης) των Δημόσιων Σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας να προχωρήσουν στην καταγραφή περιστατικών σχολικής βίας και εκφοβισμού μέσω της ειδικής φόρμας στην ιστοσελίδα <http://stop-bullying.sch.gr> τα οποία έλαβαν χώρα στη σχολική μονάδα που υπηρετούν. Τα μέλη ΠΟΔΠ (Περιφερειακές Ομάδες Δράσεων Πρόληψης) και ΕΣΥΔΠ (Επιτροπής Συντονιστών Δράσεων Πρόληψης) θα έχουν πρόσβαση στο σύνολο των καταγεγραμμένων περιστατικών τόσο στα σχολεία ευθύνης τους όσο και στην Περιφερειακή Διεύθυνση που ανήκουν.

Επίσης καλούνται οι Διευθυντές των δημόσιων σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να ενημερώσουν το σύνολο των μαθητών της σχολικής μονάδας τους, για το ερωτηματολόγιο το οποίο θα βρίσκεται διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της πράξης (<http://stop-bullying.sch.gr>) από την 1η Σεπτεμβρίου, 2015. Οι μαθητές θα έχουν πρόσβαση στο σχετικό ερωτηματολόγιο, μέσω ενός κλειδαριθμού ο οποίος θα εκδίδεται από το διευθυντή της σχολικής μονάδας, το οποίο μπορούν να συμπληρώνουν προαιρετικά και θα βασίζεται στις ατομικές μαρτυρίες των μελών της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές) και θα αφορά το φαινόμενο της σχολικής βίας.

Το ζήτημα είναι πολύ σοβαρότερο από την απλή κριτική σε μια έρευνα, πολύ σοβαρότερο από την αντίθεσή μας σε ιδιωτικές και προφανώς κερδοσκοπικές διαδικασίες εντός της εκπαίδευσης.

Η προσπάθεια διάχυσης στο κοινωνικό σώμα και στην εκπαιδευτική κοινότητα των κυρίαρχων απόψεων για τη λεγόμενη «σχολική βία» έχει **οικονομικές, μεθοδολογικές, εννοιολογικές και ιδεολογικές στοχεύσεις.**

1. Η κατασκευή και διόγκωση του ζητήματος κινείται παράλληλα με τις απορροφήσεις χρημάτων από το ΕΣΠΑ. Διάφοροι οργανισμοί και θεσμοί όπως η 'Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου', το 'Παρατηρητήριο για την Πρόληψη της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού', το 'Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά του Σχολικού Εκφοβισμού', αρθρογράφοι στα ΜΜΕ, τείνουν να αναπαράγουν ένα διάχυτο ηθικό πανικό και κινδυνολογία για τη ψυχική υγεία των παιδιών ή των νέων, κάνοντας λόγο για την εξάπλωση της «κοινωνικής μάστιγας» του bullying και της έξαρσης της βίας στα σχολεία. **Στο περιθώριο των απόψεων αυτών κινούνται χρηματοδοτήσεις εκατομμυρίων €.** Την ίδια στιγμή τα σχολεία δεν έχουν δασκάλους και υποδομές... Οι Σχολικές Επιτροπές επιχορηγούν με το σταγονόμετρο... Οι δαπάνες για την καθαριότητα μειώθηκαν κατά 10% επιπλέον... Οι παράλληλες στηρίξεις μειώνονται ή χρεώνονται στους γονείς... Έχουμε όμως Δίκτυο για τη σχολική βία... Δηλαδή οι εκπαιδευτικές προτεραιότητες δημιουργούνται και καθορίζονται από την απορρόφηση του ΕΣΠΑ και την κερδοφορία ομίλων και εταιρειών.

2. Στο μεθοδολογικό μέρος η διαδικασία που προτείνεται από το Υπουργείο και τους υπεύθυνους των «δράσεων πρόληψης», καθώς και από την ιδιωτική εταιρεία «Κοινωνία Γνώσης Μονοπρόσωπη ΕΠΕ είναι **διάτρητη και επικίνδυνη.** Κατ' αρχήν γιατί κανείς δεν μπορεί να διασφαλίσει την

περίπτωση κατασκευής γεγονότων, αφού κατά την επεξεργασία του ερωτηματολογίου δεν μπορεί να ελεγχθεί αν τα περιστατικά αναφέρονται σε αληθινά γεγονότα ή σε «κατασκευασμένα». Κατά δεύτερον γιατί τα υποκείμενα των απαντήσεων του ερωτηματολογίου δεν γνωρίζουν τις εννοιολογικές αναφορές των ερωτώντων και έτσι μπορούν να χαρακτηρίσουν ως bullying οποιοδήποτε καθημερινό ή άσχετο περιστατικό. Κατά τρίτον γιατί η διαδικασία εμφανίζεται ως έρευνα, ενώ σκοπίμως αφήνει ένα διάχυτο πέπλο υποχρεωτικότητας προς τους διευθυντές και τους εκπαιδευτικούς, ώστε να προχωρήσουν τη διαδικασία. Βεβαίως καμία υποχρεωτικότητα δεν υπάρχει, αφήνεται όμως να εννοείται...

3. Η ρευστότητα και η ασάφεια που χαρακτηρίζει τους ορισμούς του «bullying» οδηγεί στο τσουβάλιασμα πολύ ανόμοιων φαινομένων και συμπεριφορών κάτω από την ίδια ταμπέλα/κατηγορία, συσκοτίζοντας και καθιστώντας ασήμαντες τις ποιοτικά διαφορετικές προθέσεις, αιτίες και επιδιώξεις που χαρακτηρίζουν τις διάφορες μορφές συγκρούσεων, καβγάδων ή/και βίας.

4. Η δομή που θέλουν να διαμορφώσουν (Δίκτυα πρόληψης, υπεύθυνοι δικτύων, ηλεκτρονικό «φακέλωμα», ιεραρχικός έλεγχος των δεδομένων, μετατροπή της σχέσης με τους γονείς σε εν δυνάμει καταγγελτική πρακτική) **καταργεί το σχολείο και το Σύλλογο Διδασκόντων ως ουσιαστικό και επιστημονικά καταρτισμένο φορέα της επίλυσης των εκπαιδευτικών, παιδαγωγικών και σχεσιακών ζητημάτων της εκπαιδευτικής διαδικασίας.** Σε μια τέτοια επικίνδυνη δομή, το κέντρο βάρους μεταφέρεται στην ένταση του ελέγχου, έξω από το σχολείο στις ατομικές καταγραφές και αναφορές, μακριά από τις συλλογικές πρακτικές της εκπαιδευτικής κοινότητας.

5. Είναι πολύ πιθανόν να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο αξιολόγησης εκπαιδευτικών και κατηγοριοποίησης των σχολείων με έμμεσο τρόπο (καταγγελίες γονέων-μαθητών σε περιπτώσεις αντιπαράθεσης με εκπαιδευτικούς), σπέρνοντας μια άλλου είδους κουλτούρα ανθρωποφαγίας. Άλλωστε οι αναφορές σε «καλές πρακτικές» και στην εργαλειοθήκη του ΟΟΣΑ προμηνύει μια τέτοια λογική.

Με βάση όλα τα παραπάνω θεωρούμε αναγκαίο να αντιπαρατεθούμε με τη διαδικασία και τις προθέσεις του Υπουργείου. Τους καλούμε, έστω και τώρα να σταματήσουν αυτές τις διαδικασίες και να προχωρήσουν σε όλα τα μέτρα στήριξης της εκπαίδευσης, μέτρα που χρόνια προτείνει το εκπαιδευτικό κίνημα.

Η πραγματική αντιμετώπιση των προβλημάτων απαιτεί να στελεχωθούν με ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς οι υποστηρικτικές δομές της εκπαίδευσης. Η επιστημονική τους συνδρομή θα ήταν σε πραγματικό χρόνο καταλυτική για την αντιμετώπιση όποιων τέτοιων φαινομένων.

Καλούμε τους Συλλόγους Διδασκόντων και τους/τις διευθυντές/τριες των σχολείων να μην μετέχουν στην «έρευνα» της ιδιωτικής εταιρείας, να μην εκδώσουν κλειδαρίθμους και να μην συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια. Για τη στάση μας αυτή υπάρχει πλήρης συνδικαλιστική κάλυψη από το Σύλλογο και τη ΔΟΕ.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΣ

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΕΛΑΜΠΙΑΝΑΚΗ ΖΕΤΤΑ

Η Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ